

## สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรค/ภัยสุขภาพในรอบสัปดาห์ที่ 12 ปี พ.ศ. 2568

### Outbreak Verification Summary, Week 12, 2025

ทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ [situationawarenessteam@gmail.com](mailto:situationawarenessteam@gmail.com)

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 12 ระหว่างวันที่ 17–23 มีนาคม 2568 ดังนี้

#### สถานการณ์ภายในประเทศ

##### 1. ผู้สัมผัสสัตว์ติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า 2 เหตุการณ์

**จังหวัดมหาสารคาม** วันที่ 20 มีนาคม 2568 ได้รับรายงานจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 พบสัตว์ติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า ในพื้นที่อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยมีกลุ่มเสี่ยงที่สัมผัสสัตว์ติดเชื้อ จำนวน 18 ราย จำแนกเป็นกลุ่มที่สัมผัสสัตว์หัวบวก 2 ราย กลุ่มที่สัมผัสสัตว์เลี้ยง 15 ราย และกลุ่มที่ฆ่าสัตว์ที่มีอาการดุร้าย 1 ราย จากทั้งหมด 18 ราย มีประวัติได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน 2 ราย ดำเนินการฉีดวัคซีนสัตว์ที่เสี่ยงพร้อมกักขัง และฉีดวัคซีนสัตว์ในพื้นที่จุดเกิดโรคและรอบบริเวณจุดเกิดโรครัศมี 5 กิโลเมตร ประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราว แจ้งเวียนทุกจังหวัดและด่านกักกันสัตว์ ทิมสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอและระดับจังหวัดลงสอบสวนโรคในพื้นที่เพื่อค้นหาผู้สัมผัสเสี่ยงในพื้นที่ และร่วมวางแผนในการแก้ไขปัญหาและเฝ้าระวังโรค ติดตามผู้สัมผัสเสี่ยงสูงเพื่อเข้ารับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่โรงพยาบาล ค้นหาและติดตามเฝ้าระวังโรคในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 6 เดือน รวมทั้งสื่อสารความเสี่ยงในพื้นที่หรือพื้นที่ข้างเคียง เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนัก

**จังหวัดร้อยเอ็ด** วันที่ 20 มีนาคม 2568 ได้รับแจ้งจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 พบสัตว์ติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า ในพื้นที่อำเภอบhumรัตน จังหวัดร้อยเอ็ด มีผู้สัมผัสสัตว์ติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน 6 ราย ผู้สัมผัสจำนวน 6 ราย ลักษณะของการสัมผัส: ถูกตอด้งสัตว์ ผิวหนังไม่มีรอยถลอก เป็นผู้ให้อาหาร

และให้น้ำสัตว์ติดเชื้ โดยในวันที่ 17 มีนาคม 2568 ได้รับแจ้งจากผู้ใหญ่บ้านว่าพบสุนัขในหมู่บ้านมีอาการ น้ำลายไหลตลอดเวลา คอแข็ง ดุร้าย ไม่กัดสุนัขตัวอื่น จึงสงสัยติดเชื้อพิษสุนัขบ้า เจ้าหน้าที่สัตวบาลจึงลงพื้นที่เพื่อสอบสวนโรค และจากการสอบสวนเบื้องต้นพบว่าสุนัขที่มีอาการดังกล่าว ตรวจพบเชื้อพิษสุนัขบ้า เป็นสุนัขที่มีเจ้าของ เลี้ยงไว้ทั้งหมด 4 ตัว ตัวที่พบเชื้อเป็นแม่สุนัข และอีก 3 ตัวเป็นลูก การเลี้ยงเป็นแบบเลี้ยงปล่อยอิสระ มีผู้สัมผัสทั้งหมด 6 ราย เป็นผู้ให้อาหารแต่ไม่ได้คลุกคลี และไม่มีประวัติกัดคนในชุมชน สื่อสารความเสี่ยง และแจ้งเตือนในหมู่บ้าน ให้นำสุนัขมาฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองและการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อถูกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกัด ข่วน ก่อนไปพบแพทย์ในทุกหมู่บ้าน ระยะรัศมี 5 กิโลเมตร ถึงวันที่ 18 เมษายน 2568 ติดตามผู้มีประวัติถูกสุนัขกัดย้อนหลัง 1 เดือน ที่ได้รับวัคซีนไม่ครบตามเกณฑ์ ให้ไปฉีดวัคซีน

#### สถานการณ์ต่างประเทศ

**ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแห่งสหรัฐอเมริกา (CDC) ยืนยันการตรวจพบจีโนไทป์ D1.3 ในเหตุการณ์ใช้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 รายล่าสุดที่รัฐโอไฮโอ**

จากข้อมูล ณ วันที่ 20 มีนาคม 2568 ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแห่งสหรัฐอเมริกา (CDC) ได้รายงานผลการตรวจพบจีโนไทป์ D1.3 ในตัวอย่างสิ่งส่งตรวจของพนักงานคัดแยกและ

กำจัดสัตว์ปีกในรัฐโอไฮโอ ซึ่งได้รับการยืนยันการติดเชื้อเมื่อช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา นอกจากนี้ CDC ยังรายงานผลการตรวจทาง serology จากการสอบสวนกรณีติดเชื้อสายพันธุ์ H5N1 ในเด็กที่ซานฟรานซิสโกเมื่อเดือนมกราคม โดยแหล่งที่มาของการสัมผัสเชื้อนี้ยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัด ในส่วนความคืบหน้าอื่น ๆ ข้อมูล ณ วันที่ 21 มีนาคม 2568 กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ได้ประกาศจัดสรรงบประมาณใหม่เพื่อรับมือกับการระบาดของไข้หวัดนกในสัตว์ปีก ขณะที่สำนักงานบริการตรวจสอบสุขภาพสัตว์และพืช (APHIS) ได้ยืนยันการตรวจพบเชื้อ H5N1 เพิ่มเติมในสัตว์ปีกจาก 4 รัฐ โดยในช่วงต้นปี พ.ศ. 2568 มีการรายงานพบผู้ป่วยรายแรกที่ติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ H5N1 จีโนไทป์ D1.3 โดยอุตสาหกรรมสัตว์ปีกเชิงพาณิชย์ของรัฐโอไฮโอได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการระบาดของไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 โดยที่มีพนักงานฟาร์มสัตว์ปีกรายหนึ่งมีประวัติสัมผัสกับนกที่ป่วยเป็นเวลานาน ต่อมาเขามีอาการป่วยในระบบทางเดินหายใจรวมทั้งอาการอื่น ๆ ร่วมด้วย และถูกนำส่งโรงพยาบาลโดยได้รับการตรวจหาเชื้อในตัวอย่างจากทางเดินหายใจส่วนบนซึ่งให้ผลลบ แต่ให้ผลเป็นบวกเมื่อตรวจจากตัวอย่างในทางเดินหายใจส่วนล่าง

CDC รายงานว่าการถอดรหัสพันธุกรรมระบุว่าไวรัสที่พบเป็นสายพันธุ์ H5N1 clade 2.3.4.4b ซึ่งจัดอยู่ในจีโนไทป์ D1.3 ที่มีวิวัฒนาการมาจากจีโนไทป์ A3 เช่นเดียวกับจีโนไทป์ D1.1 โดยจีโนไทป์ A3 ถูกนำเข้าสู่ทวีปอเมริกาเหนือในปี ค.ศ. 2022 และมีการแลกเปลี่ยนสารพันธุกรรมกับไวรัสไข้หวัดนกในนกป่าทวีปอเมริกาเหนือ สำหรับจีโนไทป์ D1.1 นี้มีการแพร่ระบาดในนกป่าและสัตว์ปีก และเมื่อไม่นานมานี้ยังถูกพบในโคนมในรัฐเนวาดาและแอริโซนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับการติดเชื้อในมนุษย์ โดยในเหตุการณ์มีสองรายที่มีอาการรุนแรงและหนึ่งรายเสียชีวิต การวิเคราะห์ทางพันธุกรรมของไวรัส D1.3 ไม่พบการกลายพันธุ์ที่อาจมีผลลดประสิทธิภาพของยาต้านไวรัสหรือวัคซีนต้นแบบ และ CDC ยังระบุเพิ่มเติมว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมที่ช่วยให้ไวรัสสามารถปรับตัวหรือแพร่กระจายในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมได้ง่ายขึ้น และขณะนี้ยังคงอยู่ระหว่างความพยายามในการแยกเชื้อไวรัสที่มีชีวิตออกมาเพื่อศึกษาต่อไป

ผลการตรวจทาง serology ในแคลิฟอร์เนียยืนยันว่าไม่มีการแพร่เชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 จากคนสู่คน จากข้อมูลล่าสุด CDC รายงานว่านักวิทยาศาสตร์ของหน่วยงานได้มีการตรวจทาง Serology จากตัวอย่างเลือดของผู้สัมผัสใกล้ชิดกับเด็กในซานฟรานซิสโก ซึ่งมีอาการป่วยเล็กน้อยจากแหล่งที่มาของเชื้อที่ยังไม่สามารถระบุได้ กรณีนี้ได้รับรายงานครั้งแรกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ผลการตรวจพบว่าในเลือดของเด็กมีแอนติบอดีต่อเชื้อ H5N1 แต่อย่างไรก็ตามผลการตรวจตัวอย่างเลือดจากผู้สัมผัสใกล้ชิดของเด็กทั้งหมดเป็นลบ ซึ่งบ่งชี้ว่าไม่มีผู้ใดติดเชื้อจากเด็กรายนี้ จากผลการศึกษานี้เป็นสิ่งที่ทำให้ CDC มั่นใจพร้อมย้ำว่า ณ ขณะนี้ยังไม่พบหลักฐานการแพร่เชื้อ H5N1 จากคนสู่คนในสหรัฐอเมริกา ในรายงานของ CDC ยังได้เน้นย้ำถึงผลการศึกษาที่เพิ่งเผยแพร่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดหนึ่งที่มีชื่อว่า “เฟอเรต์” ซึ่งพบว่าแอนติบอดีที่มีอยู่ก่อน จากการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลสายพันธุ์ H1N1 ในปี ค.ศ. 2009 อาจช่วยให้มีภูมิคุ้มกันบางส่วนต่อเชื้อ H5N1 ได้ หนึ่งในสองของงานวิจัยซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร The Lancet Microbe สัปดาห์นี้ ยังพบว่าเฟอเรต์ที่เคยสัมผัสกับเชื้อ H1N1 มีโอกาสแพร่เชื้อ H5N1 ไปยังสัตว์อื่นในกรงเดียวกันได้น้อยลง นอกจากนี้ งานวิจัยเดียวกันยังพบว่าเฟอเรต์ที่ได้รับเชื้อ H5N1 จีโนไทป์ B3.13 ผ่านทางเยื่อปอดมีอาการป่วยรุนแรงและสามารถแพร่เชื้อได้ในลักษณะเดียวกับการติดเชื้อผ่านระบบทางเดินหายใจ โดย CDC ระบุว่าผลการศึกษาสนับสนุนคำแนะนำในการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันดวงตาเมื่อต้องสัมผัสกับสัตว์ที่ติดเชื้อหรืออาจติดเชื้อ

USDA ได้ประกาศจัดสรรงบประมาณสูงถึง 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับโครงการรับมือการระบาดของไข้หวัดนกในสัตว์ปีก และช่วยลดราคาของไข่ โดย USDA ได้กำหนด 3 ประเด็นสำคัญในการใช้เงินทูลนี้ ได้แก่ การพัฒนาวิธีการรักษาใหม่และการปรับปรุงการวินิจฉัยโรค การศึกษาวิจัยเพื่อทำความเข้าใจกลไกการแพร่ระบาดของไวรัสในฝูงสัตว์ปีก และพัฒนาแนวทางลดความเสี่ยงด้านชีวอนามัย รวมถึงการพัฒนาวัคซีนใหม่ ทั้งนี้ USDA ระบุว่ากำหนดแนวทางการจัดสรรเงินทุนครั้งนี้ได้รับคำปรึกษาจากหน่วยงานด้านสาธารณสุขระดับรัฐบาล

กลาง นอกจากนี้ USDA ยังเน้นย้ำว่ายังไม่มีวัคซีนใดได้รับอนุญาตให้ใช้ในขณะนี้ และหากมีการตัดสินใจดำเนินการต่อไป จะต้องได้รับความเห็นจากหน่วยงานรัฐบาลกลางรวมถึงรัฐต่าง ๆ สัตวแพทย์, เกษตรกร, ระบบสาธารณสุข และประชาชนทั่วไป ในขณะเดียวกันสำนักงานตรวจสอบสุขภาพสัตว์และพืชของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (APHIS) ได้ยืนยันการพบเชื้อ H5N1

ในฝูงสัตว์ปีกเพิ่มเติมอีกจาก 4 รัฐ ซึ่งรวมถึงฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ว่านในรัฐอินเดียนา ที่มีสัตว์ปีกมากกว่า 1.3 ล้านตัว และฟาร์มเพาะพันธุ์เป็ดเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้ เชื้อไวรัสยังมีการแพร่กระจายไปยังฝูงสัตว์ปีกในครัวเรือนขนาดเล็ก (backyard flocks) ในรัฐอิลลินอยส์ แคนซัส และมอนแทนาด้วย